

OPIKSELUHUOLTOSUUNNITELMA

Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto

1.1.2019

Sisältö

1. Opiskeluhuollon tausta ja tarve Ekamissa
  2. Opiskeluhuollon kokonaisuus
  3. Yksilökohtainen opiskeluhoolto
  4. Esteetön oppimisympäristö ja työturvallisuus
  5. Haasteelliset tilanteet
    - turvallisuus ja järjestys
    - päihteiden käyttö
    - opiskelijan suojaaminen epäasialliselta kohtelulta
    - toiminta kriisitilanteissa
  6. Yhteistyö
    - huoltajayhteistyö
    - viranomais- ja muu yhteistyö
  7. Opiskeluhuollon toteutumisen seuranta
- Opiskeluhooltoja ohjaavat lait ja määräykset

1. Opiskeluhuollon tausta ja tarve

EKAMI

- Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto (Ekami) on Kotkan - Haminan seudun koulutuskuntayhtymän omistama monialainen toisen asteen ammatillinen oppilaitos
- Ekamissa opiskelee n. 2000 perustutkinto- ja valmaopiskelijaa neljällä kampuksella: Koteko, Katariina, Malminki ja Hamina.
- Läpäisyaste oli vuonna 2017 68% ja keskeyttäminen kevätkaudella 2018 6%.
- Opiskelijoista n. 20% on erityisen tuen piirissä
- Asuntola sijaitsee Katariinan kampuksella ja siellä työskentelee asuntolanhoitaja

Opiskeluhuolto

- Opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä oppilaitosyhteisössä
- Ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä
- Opiskelijalla oikeus saada yksilökohtaista opiskeluhoitoa
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 ja Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 määrittävät opiskeluhoollon toimintaa

Opiskeluhuollolla

- Tuetaan sekä oppilaitosyhteisön että yksilön hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä
- Edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä
- Tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia

Opiskeluhuollon ohjausryhmä

- Suunnittelee, kehittää ja arvioi opiskeluhuoltoa
- Ryhmä muodostuu:
  - opiskeluhuollosta vastaava apulaisrehtori
  - Kotkan ja Haminan kaupungin opiskeluhuollon johdon edustajat
  - Haminassa toimiva psykologi, Kotkassa toimivat kuraattori ja terveydenhoitaja
  - opinto- ja uraohjaaja
  - erityisopetuksen koordinaattori
  - vanhempien (Hytti-ryhmästä) ja opiskelijoiden edustaja (opiskelijakunnasta)
  - Kotka-Kymin seurakunnan oppilaitostyöntekijä
  - Etsivän nuorisotyön edustaja
  - sihteeri Ekamista
- Kokoontuu 2 krt/vuosi ja työskentely dokumentoidaan muistioon

2. Opiskeluhuollon kokonaisuus

Yhteisöllinen opiskelijahuolto

- Toimintakulttuuri ja toimet, joilla edistetään oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä terveellistä ja turvallista opiskeluympäristöä
- Ekamissa opiskelijahuollon toteutus on kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien asia omien työtehtäviensä mukaisesti
(https://www.ekami.fi/sites/default/files/media/dokumentit/Hankkeet/moniammatillisen_ohjauksen_malli_2018.pdf)
- Opiskelijatoiminta (opiskelijakunta- ja tutor-toiminta) ja opiskelijatoiminnan ohjaajan työ on osa yhteisöllistä opiskelijahuoltoa
<https://www.ekami.fi/opiskelijalle/tukenasi-opiskelussa/opiskelijatoiminta>

Kampuskohtainen monialainen opiskeluhooltoryhmä

- Jokaisella kampuksella oma ryhmänsä
- Suunnittelee, kehittää, toteuttaa ja arvioi opiskeluhoolta kampuksen näkökulmasta
- Ryhmä muodostuu:
  - opiskeluhoollosta vastaava apulaisrehtori
  - opinto-ohjaaja
  - erityisopetuksen koordinaattori
  - opiskelijaedustaja
  - kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi
  - tarvittaessa kutsutaan asiantuntijoita, esim. Kotka-Kymin seurakunnan oppilaitostyöntekijä ja Katariinassa asuntolanhoitaja
- Ryhmä kokoontuu 2-4 krt/vuosi
- Työskentely dokumentoidaan muistioon

3. Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Opetuksen järjestäminen ja opiskelun tuki

Hoksaajaopettaja: Opintojen henkilökohtaistaminen ja opintosuunnitelmien muutokset

Opinto- ja uraohjaaja: Opintoihin liittyvät asiat, hakeutuminen oppilaitokseen, uraohjaus

Erityisen tuen ohjaava opettaja: erityisen tuen tarpeet, tukitoimien suunnittelu ja toteutuksen ohjaus

Tiimipäällikkö: päihteiden käyttöön liittyvät asiat, opetuksen järjestämisen ja toteuttamisen päätökset

Huoli opiskelijasta:
poissaolot, käyttäytymien, päihteet, mielialan lasku

Opettaja (ammatillinen/YTO)

Keskustelee opiskelijan kanssa ja ottaa välittömästi yhteyttä vastuopettajaan sekä ohjaa tarvittaessa lisäavun piiriin

Vastuopettaja

Keskustelee opiskelijan kanssa, ottaa tarvittaessa yhteyttä kotiin (yli 18 v. vain opiskelijan luvalla) ja ohjaa tarvittaessa lisäavun piiriin.

Opiskeluhoollon palvelut

Terveystenhoitaja: opiskelukyky, terveys ja hyvinvointi, kasvu ja kehitys, terveyden edistäminen, sairaanhoidon palvelut

Kuraattori: sosiaalinen kokonaistilanne, tarvittavat tukitoimet, elämänhallinta ja itsenäistymisen tuki, ohjaus, neuvonta ja konsultointi

Psykologi: mielialaan psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät asiat, henkilökohtaiset kriisit, opiskelumotivaation ja keskittymisen vaikeudet, oppimisen vaikeuksien ja tiedonkäsittelyn kokonaisvaltainen arviointi

Kampusetsivä: Toistuvat poissaolot, opiskelijaa ei tavoiteta, arjenhallinta, palveluihin ohjaus oppilaitoksessa ja sen ulkopuolella

Monialainen asiantuntijaryhmä

Koollekutsuja on se, kenelle huoli herää

Kootaan tarvittaessa yksittäisen opiskelijan tuen tarpeen selvittämistä, tukitoimien suunnittelua ja seurantaan varten, mukana opetushenkilöstöä ja opiskeluhoollon henkilöstöä sekä mahdollisesti huoltaja. Edellyttää opiskelijan suostumusta.

Luottamus

Salassapito

Kunnioitus

- Yksilökohtaisesta opiskeluhuollosta vastaavat pääasiassa terveydenhoitajat, kuraattorit ja psykologit.
- Kotekon, Katariinan ja Malmingin kampusten osalta palveluja tarjoaa Kotkan kaupunki ja Haminan kampuksen osalta Haminan kaupunki. Seuraavasta linkistä löytyy heidän tehtävänsä ja yhteystietonsa:
- <https://www.ekami.fi/opiskelijalle/opiskelijan-palvelut/opiskeluterveydenhuolto>
- <https://www.ekami.fi/opiskelijalle/opiskelijan-palvelut/kuraattori-ja-psykologipalvelut>.
- Opiskeluhuoltokertomukseen kirjataan yksittäistä opiskelijaa koskevat välttämättömät tiedot, jos koolla on monialainen asiantuntijaryhmä. Opiskeluhuoltokertomuksen kirjaa oppilaitoksen edustaja ja kertomuksen säilyttää oppilaitos. Terveystietojen kirjaukset kirjataan asiakkaan tiedot potilaskertomukseen ja kuraattori asiakaskertomukseen.
- Muihin tukipalveluihin voi tutustua suoraan Ekamin [www-sivujen](https://www.ekami.fi/opiskelijalle/opiskelijan-palvelut) kautta:

4. Esteetön oppimisympäristö ja työturvallisuus

- Tavoitteena on fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa jokainen voi opiskella yhdenvertaisesti muiden kanssa
- Opiskelijakohtaiset erityisjärjestelyt kirjataan opiskelijan HOKSiin, työpaikan erityisjärjestelyt suunnitellaan yhdessä työpaikkaohjaajan kanssa
- Opintojen aluksi toteutettavan Kohti ammattia -jakson aikana kiinnitetään erityistä huomiota mm. oppimisympäristöihin ja turvallisuuteen
- Opetuksessa noudatetaan työturvallisuusmääräyksiä, tapaturmien ehkäisyssä noudatetaan työturvallisuus- ja työsuojelulain määräyksiä, opiskelijoita motivoidaan pitämään huolta työkykyisyydestään ja suorittamaan työkykypassia tai sen osia
- Koulumatkalla opiskelija on oppilaitoksen vakuutuksen piirissä

5. Haasteelliset tilanteet

Turvallisuus ja järjestys

- Sujuvan yhteisen arjen takaamiseksi Ekamilla on järjestyssäännöt
- Kurinpito-ohjeen tarkoitus on turvata työrauha, turvallisuus ja viihtyisyys
- Turvallisuusohjeet sisältävät yleisiä pelastautumisohjeita.
- <https://www.ekami.fi/opiskelijalle/opiskelu-ekamissa/ohjeita-opiskelijalle>

Päihteidenkäyttö

Päihteistä aiheutuviin haittoihin on varauduttu päihdehuoltosuunnitelman mukaisesti:

- **Päihdesuunnitelma** löytyy [Ekamin www-sivulta](#)

Opiskelijan suojaaminen epäasialliselta kohtelulta

Salliva toimintakulttuuri sekä hyvä opiskelu- ja työilmapiiri ennaltaehkäisevät kiusaamista. Epäasialliseen kohteluun, kiusaamiseen ja syrjintään on Ekamissa nollatoleranssi. Jokaisella oppilaitosyhteisön jäsenellä on vastuu opiskeluilmapiiristä.

Epäasiallinen kohtelu: kiusaaminen, laiminlyönti, vähättely, sivuuttaminen, eristäminen, henkilön yksilöllisten ominaisuuksien, luonteenpiirteiden tai yksityiselämän mustamaalaaminen, uhkailu, fyysinen väkivalta, nöyryyttävä kohtelu tai syrjiminen

Sanallinen, sanaton, eleet, ilmeet, toiminta, verkko

Epäily/ opiskelija kertoo epäasiallisesta käytöksestä

Keskustelu asianosaisen kanssa

Keskustelu aiheuttajan kanssa

Tiimipäällikkö

Tarvittaessa yhteys kuraattoriin

Tarvittaessa kuuleminen (huoltajat mukana)

Tarvittaessa keskustelu asianosaisten kanssa

Vakavissa tapauksissa yhteys poliisiin/ lastensuojelu-ilmoitus

Seuranta

Dokumentointi

Toiminta kriisitilanteissa

Kriisi syntyy äkillisestä ja ennalta-arvaamattomasta tapahtumasta, johon henkilö tai organisaatio ei ole voinut varautua. Kriisitilanteen oppilaitoksessa voi aiheuttaa esim.

- opiskelijan tai henkilökuntaan kuuluvan kuolema
- itsemurha, sen uhka tai yritys
- onnettomuus tai tapaturma
- väkivalta tai sen uhka

Kriisin sattuessa

- oppilaitoksen johto vastaa kriiseihin varautumisesta ja tiedotuksesta, kriisin luonteesta riippuen toiminnan johtamisesta vastaa johto tai tiimipäällikkö
- oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva luo rauhallisen ja turvallisen ilmapiirin ja keskustelee opiskelijan/ryhmän kanssa, tärkeintä on opiskelijoiden kuuntelu.
- yhteys kuraattoriin tai psykologiin > keskustele, järjestää tarvittaessa lisäapua ja purkutilanteita
- yhteys tarvittaessa srk:n työntekijöihin: oppilaitospastoriin tai nuorisotyöntekijään

Kriisien johtaminen, kriisiviestintä ja muita turvallisuusohjeita on kirjattu Ekamin kampuskohtaisiin pelastussuunnitelmiin <https://ekami.ims.fi/servlet/ActionServlet?action=frameset>.

6. Yhteistyö

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Väylät yhteistyöhön

- Alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä
- Ennen opintojen alkua yhteisvalinnassa Ekamiin hakevien nuorten huoltajille järjestetään huoltajainfot
- Ensimmäisenä opiskelusyksynä huoltajille järjestetään mahdollisuus tutustua opetukseen ja sen päätteeksi huoltajatapaaminen aloilla
- Huoltajien kanssa pidetään yhteyttä wilman avulla ja tarvittaessa puhelimitse, keskeisimpiä henkilöitä yhteydenpidossa ovat vastuuopettaja, hoksaajaopettaja, ohjaava opettaja ja opinto-ohjaaja

Huoltajayhteistyöryhmä HYTTI

- Ekamissa toimii huoltajayhteistyöryhmä Hytti, jonka toimintaan kaikki huoltajat voivat osallistua
- Toimii nuorten opiskelun tukemiseksi ja kehittämiseksi
- Toimii tiedotus- ja vaikuttamiskanavana oppilaitoksen ja huoltajien välillä
- <https://ekami.fi/hakijalle/huoltajainfo>

Viranomais- ja muu yhteistyö

- Etsivä nuorisotyö
- Ohjaamot
- Työpajat: Rannikkopajat, Sotek
- Seurakunnat
- Sosiaalitoimi
- Terveystoimi
- Poliisi
- TE-toimisto

7. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutumisen seuranta

- Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston opiskelihuoltosuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain kampuskohtaisissa opiskeluhoollon monialaisissa opiskeluhooltoryhmissä ja opiskeluhoollon ohjausryhmässä
- Opiskeluhoollon toimijat tekevät itsearviointia omasta työstään
- Arviointien pohjalta toimintaa kehitetään sekä oppilaitosyhteisön että yksilökohtaisen opiskeluhyvinvoinnin edelleen kehittämiseksi
- Arvioinnin pohjana käytetään opiskelijoille tehtävien kyselyjen tuloksia (esim. kouluterveyskysely, opiskelijoiden palautekyselyt) sekä henkilöstöltä, huoltajilta ja yhteistyökumppaneilta saatua palautetta
- Apuna arvioinnissa käytetään Opiskeluhoollon käsikirjassa julkaistua koulutuksenjärjestäjän opiskeluhoollon tarkistuslistaa ja siinä olevia arviointikriteerejä

Opiskeluhoiltoa ohjaavat lait ja määräykset

- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013
- Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017
- 2 § Ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen tarkoitus: • 5. luku Henkilökohtaistaminen • 9. luku Turvallinen oppimisympäristö • 10. luku Opiskelijan muut oikeudet ja velvollisuudet • 11. luku Tietojen käsittely ja luovuttaminen
- OPH:n määräys 285-2018 • Opiskeluhoillon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoiltosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa. • Voimaan 15.3. 2018
- Lastensuojelulaki 417/2007: • 1. luku "Yleiset säännökset" • 2. luku "Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen" • 25 § Ilmoitusvelvollisuus
- Terveydenhuoltolaki 1326/2010: • 17§ Opiskeluterveydenhuolto
- Laki terveydenhuoltolain 17 §:n muuttamisesta 551/2017 • 17§ Opiskeluterveydenhuolto
- Valtioneuvoston asetus 338/2011 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015 • 5§ Kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 • 35§ Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi Laki sosiaalihuillon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992
- Nuorisolaki 1285/2016 • 3. luku "Kuntien nuorisotyö ja –politiikka monialainen yhteistyö" • erityisesti 12§ Nuoren tietojen käsittely etsivässä nuorisotyössä
- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Eri ammattiryhmien toimintaa, viranomaisten välistä tiedonkulkua sekä ylläpidettäviä opiskelija- ja asiakasrekisterejä säätelevät lait, joita käsitellään käsikirjan luvussa 5.
  - Hallintolaki 434/2003 • Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999 • Henkilötietolaki 523/1999 • Sähköisen viestinnän tietosuojalaki 516/2004
- EU:n tietosuoja-asetus 25.5.2018